

هدف و ماهیت:

رشته پروتزه های دندان شاخه ای از علوم پزشکی (دندانپزشکی) است که در آن یک کاردان (تکنسین) پروتزه های دندان بعنوان عضوی مؤثر در تیم درمان دندانپزشکی، عهده دار ساخت و ترمیم انواع پروتز که شامل انواع پروتزه های متحرک کامل و پارسیل، پروتزه های ثابت و روکش ها، ایمپلانتها و اجزاء کاشتنی (implants)، پروتزه های فک و صورت و پلاکها و پروتزه های مربوط به ارتدسنسی می شود، می باشد. تکنسین پروتز هرگز بطور مستقیم کاری را بر روی بیمار انجام نمی دهد و معمولاً تحت نظر دندانپزشک در امر درمان کمک می کند.

هدف این رشته تربیت متخصصان مورد نیاز لابراتوارهای دندانپزشکی مراکز آموزشی، درمانی دولتی و خصوصی است. افرادی که با ساختن عضو مصنوعی برای کار ثابت مانند دندان مصنوعی (دندانپزشک، قالب دندان را تهیه می کند و متخصص پروتزه های دندان براساس قالب، دندان را می سازد) و عضو مصنوعی برای کار متحرک مانند پلاکهای ارتودنسی در لابراتورهای دندانسازی و کلینیکهای دندانپزشکی حضوری فعال دارند.

توانایی های مورد نیاز و قابل توصیه:

تکنسین پروتزه های دندان کاری حساس و دقیق است و نیاز به دستانی توانمند و ماهر دارد. در این رشته دروس فیزیک، شیمی و زیست شناسی دارای اهمیت است و در نهایت داوطلبان باید توجه داشته باشند که هدف این رشته تربیت تکنسین متخصص و کارآمد است.

رسالت رشته:

الف) پاسخ به نیازهای روزافزون علم دندانپزشکی
ب) شناسایی و آموزش پیشرفتهای صورت گرفته در زمینه های علمی و فنی دندانپزشکی و بکارگیری آنها در ساخت و طراحی پروتزه های دندان
ج) ارائه خدمت درمانی مناسب، عاری از بیماریزایی و صدمه زندگی و تأمین کننده سلامتی، بهداشت، کارآیی و بهبود عمل جویدن غذا و تضمین کننده ارتقاء سطح سلامت افراد نهایتاً جامعه

چشم انداز رشته:

با آموزش دقیق و درست و بکارگیری صحیح ابزار آلات و فناوری روز و درک صحیح موقعیت فعلی رشته، دورنمای ایده آل رشته این است که تا ۵ تا ۱۰ سال آینده با استانداردهای جهانی مطابقت نماید.

وظایف حرفه ای دانش آموختگان:

یک دانش آموخته رشته تکنسین پروتزه های دندان می تواند از طریق دستورالعمل ارسالی توسط دندانپزشک و قالبهایی که از دهان و دندانهای وی اخذ نموده است مبادرت به ساخت ابزارآلات مصنوعی زیر نماید:
الف) پروتزه های مصنوعی بشکل دست دندان برای بیمارانی که تمامی دندانهای خود
ب) پروتزه های مصنوعی ثابت و یا متحرک برای بیمارانی که یک یا چند دندان خود را از دست داده اند.
ج) روکشهای مصنوعی بشکل سرپوش برای بازسازی شکل و کانتور دندان از دست رفته
د) انواع پوسته ها و Veneers چینی و کامپوزیتی برای جبران نارسایی های زیبایی و Function بیمار
ه) انواع پلاکهای ارتدسنسی که از آنها برای درمان و یا حفاظت دندانهای بیمار استفاده می شود.
و) انواع پروتزه های فک و صورت که جایگزین اجزاء از دست رفته فک و صورت بیمار می شود.
در راستای ارائه خدمات فوق یک تکنسین بایستی با مواد مختلفی که می توان از آنها در ساخت پروتزه های دندان کمک گرفت، آشنایی کامل داشته باشد. این مواد اکثراً شامل موارد زیر می شود:

انواع موم ها، مواد پلاستیکی و پلیمرها، آلیاژهای دندانپزشکی اعم از قیمتی و غیرقیمتی، فلزات و فولاد انواع چینی های دندانپزشکی و کامپوزیتی.

علاوه بر این بایستی اطلاعات کافی از نقش ابزارآلات مکانیکی، انواع چرخها، وسایل تراش و پرداخت داشته باشد. تا بتواند از طریق بکارگیری صحیح آنها و موادی که از آنها نام برده شد زیبایی و کارآیی به بیمار برگردانده و بدین وسیله باعث بالا رفتن راحتی، بهداشت و سلامتی وی گردد.

موقعیت شغلی و بازار کار:

با توجه به توانمندی هایی که دانشجوی این رشته در طی تحصیل کسب می کند، راحتی می تواند جذب بازار کار شده و شغل مناسبی به دست بیاورد. فارغ التحصیلان این رشته می توانند هم به صورت مستقل اقدام به تأسیس لابراتور کنند و هم در کلینیک های دندانپزشکی فعالیت نمایند زیرا هر دندانپزشک عمومی یا ارتودنتسیت برای ساخت دندان مصنوعی یا قالب های ارتودنسی باید با یک تکنسین پروتزه های دندان فعالیت کند.

مدت تحصیل و ادامه تحصیل در این رشته:

طول دوره کاردانی پروتزه های دندان و نظام آموزشی آن مطابق آئین نامه آموزشی دوره کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، و کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

تعداد واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی این دوره ۶۸ واحد است به شرح زیر است:

دروس پایه عمومی ۱۳ واحد

دروس علوم پایه ۶ واحد

دروس اختصاصی ۴۱ واحد

کارآموزی در عرصه ۸ واحد

درس های این رشته در طول تحصیل:

بیوشیمی نظری، آناتومی دندان نظری و عملی، آسیب شناسی، میکروبی شناسی نظری و عملی، بافت شناسی نظری و عملی، آناتومی عمومی نظری و عملی، بهداشت خانواده، فیزیک، پروتز کامل نظری و عملی، پروتز پارسیل، ارتودنسی نظری و عملی، استاتیک نظری و عملی، اوکلوزن نظری و عملی، لابراتوار اختصاصی، پروتزه های اطفال و ارتودنسی نظری و عملی، مواد دندان نظری و عملی.